

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

КЕЙС-МЕТОД І СИМУЛЯЦІЙНА МЕДИЦИНА – ДОСВІД ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19 І В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	84
Д.А. Лашкул, О.О. Солов'юк	
OPTIMIZATION OF PEDIATRIC TEACHING IN WARTIME CONDITIONS.....	86
Н. Lezhenko, O. Pashkova, K. Samoylyk	
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ ЗДМФУ	88
Л.В. Лукашенко, І.В. Лихасенко, В.А. Лисенко	
СКЛАДОВІ УСПХУ В НАДАННІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ В УМОВАХ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА	89
Н.С. Луценко, О.А. Рудичева, О.А. Ісакова, Т.С. Кирилова, Т.С. Михальчик	
ЗАСТОСУВАННЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ФАРМАЦЕВТІВ-ІНТЕРНІВ З ПИТАНЬ ФАРМАКОГНОЗІЇ.....	91
О.В. Мазулін	
НАВЧАННЯ В РЕЖИМІ ОНЛАЙН: ЗА ТА ПРОТИ	93
Г.І. Макуріна, Л.О. Чернеда	
ПРОБЛЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	95
О.З. Мельнікова, О.З. Іванченко	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИВЧЕНІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН: РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ.....	97
Н.С. Михайловська	
АДАПТАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ МЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ З УРАХУВАННЯМ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ	100
Є.О. Михайлюк	
ДОСВІД НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ-СТОМАТОЛОГІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	101
О.М. Міщенко, О.А. Варакута	
WAR IS WHAT HAPPENS WHEN LANGUAGE FAILS: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	103
Д.А. Москвітіна	
ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ФОРМ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ДОДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ: НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ.....	105
С.М. Недельська, В.І. Мазур, О.В. Кряжев, І.В. Самохін, Д.О. Ярцева, Л.І. Кляцька, Т.Г. Бессікало, О.С. Федосєєва, О.В. Лямцева	
ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ВІЙНИ.....	106
О.І. Панасенко, А.С. Гоцуля	
ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ В УНІВЕРСИТЕЦЬКІЙ КЛІНІЦІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ТА ЗМІШАНОЇ ФОРМИ ОСВІТИ З ВИКОРИСТАННЯМ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ MS OFFICE 365	108
В.І. Перцов, О.В. Пономаренко, С.І. Савченко	
АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ СЛУХАЧІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ	109
С.Л. Подсевахіна, О.І. Паламарчук, О.С. Чабанна, Д.П. Мирний	
LABSTER PROGRAM AS A TOOL FOR ENRICHING STUDENT LEARNING EXPERIENCE IN HISTOLOGY, CYTOLOGY AND EMBRYOLOGY	112
О.І. Pototska, L.V. Makyeyeva, O.O. Popazova, T.S. Gromokovska, M.L. Tavrog, S.S. Popko	

Варто відзначити, що на випадок віялових відключень на кафедрі був розроблений алгоритм дій, за яким викладач мав заздалегідь, до початку заняття, планувати в середовищі MS Teams відповідні завдання для виконання в асинхронному режимі для тих студентів, в яких на момент проведення заняття були відключення електрики. До того ж, самим викладачам доводилось проявляти винахідливість і користуватися під час відключень енергії смартфонами з мобільним інтернетом на противагу стаціонарним комп'ютерам з провідним або безпроводним підключенням.

Воєнний стан певним чином позначився й на змісті навчальних занять. Крім навчального матеріалу за темою на заняттях з англійської мови студенти досить часто опановували й мілітарну лексику, а також терміни, що мають стосунок до тактичної медицини. Проблеми й виклики воєнного стану при вивченні іноземних мов в цілому знайшли відображення також у доповідях, які студенти готували й презентували протягом навчального року на засіданнях організованого на кафедрі іноземних мов клубу Lingua, на численних студентських наукових конференціях в різних закладах вищої освіти України й зарубіжжя, зокрема, на таких наукових зібраннях як 83-тя Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених та студентів з міжнародною участю «Актуальні питання сучасної медицини та фармації - 2023» (25-26 травня 2023 р., ЗДМФУ) та Міжнародна інтердисциплінарна конференція «Main Challenges and Issues of University Education in War Conditions: Ukraine – 2022» (27 квітня 2023 р, Університет Манітоби, м. Вінніпег, Канада).

Підбиваючи підсумки навчального процесу в надзвичайно складних умовах воєнного часу, варто не лише позначити труднощі, які були досить успішно подолані, але й накреслити певні перспективи, з урахуванням тих проблем, які, можливо, доведеться долати. По-перше, використання платформи MS Teams для здійснення навчального процесу в ЗДМФУ в режимі дистанційної освіти добре зарекомендувало себе ще в період пандемії, тому вважається за доцільне використовувати її й надалі, якщо навчальний процес не буде переведено в офлайн-режим. По-друге, деякого перегляду потребує й зміст дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням»: попит здобувачів вищої освіти на навчальний матеріал, пов'язаний із військовою медициною, має бути відображений у відповідному тематичному розділі силабусу та робочої програми навчальної дисципліни. Також варто залучати здобувачів вищої освіти до співпраці з міжнародними благодійними організаціями на кшталт «Medicines sans Frontiers», «Карітас» тощо, під час якої вони могли б вдосконалити й поглибити навички спілкування іноземною мовою.

ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ФОРМ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ДОДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ: НЕВІДКЛАДНІ СТАНИ В ПЕДІАТРИЧНІЙ ПРАКТИЦІ

С.М. Недельська, професор, д.мед.н., завідувач кафедри факультетської педіатрії, В.І. Мазур, доцент кафедри факультетської педіатрії., О.В. Кряжев, доцент кафедри факультетської педіатрії, І.В. Самохін, доцент кафедри факультетської педіатрії, Д.О. Ярцева, доцент кафедри факультетської педіатрії, Л.І. Кляцька асистент кафедри факультетської педіатрії, Т.Г. Бессікало, асистент кафедри факультетської педіатрії, О.С. Федосєєва асистент кафедри факультетської педіатрії, О.В. Лямцева, викладач кафедри факультетської педіатрії

Ключові слова: студенти, тренінги, додипломна освіта, навчання.

Вступ. Перебування України в стані війни, перехідний період реформування системи охорони здоров'я має деякі особливості, а саме: дефіцит кадрів, зміну структури закладів охорони здоров'я, підготовки студентів в он-лайн режимі. Зависокі сучасні вимоги до засвоєння практичних навичок студентами, необхідність актуалізації навчального матеріалу та наближення освітнього оточення до практичної медицини роблять віртуальні технології у медичній освіті ключовим напрямком розвитку вищої медичної школи. Все це потребує удосконалення традиційних форм додипломної освіти в сучасних реаліях навчання.

Основна частина. На кафедрі факультетської педіатрії ЗДМФУ зараз проводиться відпрацювання практичних навичок студентів 4 та 6 курсу за змішаною формою навчання у тренінговому центрі: робота з «віртуальним пацієнтом», на симуляційних муляжах та навчання «біля ліжка хворого» у відділеннях багатопрофільної дитячої лікарні № 5 за активної участі студентів.

Направленість тематики обирається виключно практична з урахуванням особливостей розвитку, психології дітей різного віку, критерії ранньої діагностики та надання допомоги при критичних станах. Особливий інтерес викликають тренінги з серцево-легеневої реанімації, тренінги по виконанню плевральної пункції, проведенню ЕКГ, тощо. Співробітники кафедри максимально заохочують студентів до навчання за такими розділами як «Серцево-легенева реанімація», «Анафілактичний шок», «Невідкладна допомога при загостренні бронхіальної астми».

Особливе значення в навчанні студентів має їх готовність швидко та безпомилково використовувати свої знання в критичних ситуаціях. Умови стресу та недостатність досвіду – найбільш значущі фактори, що впливають на якість надання медичної допомоги молодими спеціалістами.

Кінцевий результат залежить від командної роботи, знання і навичок кожного учасника, тому актуальним є удосконалення форм короткострокових тренінгів з невідкладних станів з одночасним їх відпрацюванням в командах зі середнім та молодшим персоналом під контролем викладачів кафедри.

Так відпрацьовуються компетенції, вміння та навички як індивідуально, так і в сумісних діях під час командної роботи. Тому такі форми навчання швидко формують у студентів набуття базових навичок та вміння організувати надання допомоги, що буде важливим в подальшій практичній діяльності.

Висновки. Система додипломної освіти студентів має колосальні резерви відносно нових форм навчання, під керівництвом високопрофесійних кадрів для реалізації модернізації процесу навчання. Доповнення та удосконалення традиційних методів клінічного навчання з використанням спеціального обладнання для засвоєння практичних навичок дозволяє підвищити якість підготовки майбутніх лікарів та є умовою забезпечення якісної медичної допомоги.

Література

1. Кисельов С. М. Роль симуляційного центру в умовах змішаного навчання студентів у медичному виші / С. М. Кисельов, О. В. Назаренко, К. Б. Романова // Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини 2020: матеріали Всеукр. наук.-метод. відеоконф. з міжнар. участю, м. Запоріжжя, 19-20 лист. 2020 р. – Запоріжжя, 2020. – С. 15-16.
2. Ханюков, О.О., Єгудіна, Є.Д., Гетман, М.Г., Калашникова, О.С. (2019) Імплементация симуляційного тренінгу надання невідкладної допомоги для студентів 6 курсу при вивченні дисципліни «внутрішня медицина» (огляд літератури та власний досвід). Медична освіта, № 1. – С. 124-130.
3. Бойко Д. М. Цифрова медична освіта та віртуальний пацієнт - особливості впровадження в освітній процес / Д. М. Бойко, О. С. Бойко // Актуальні проблеми розвитку сучасної науки : матеріали XVI Всеукр. наук-практ. конф., м. Полтава, 3 червня 2021 р. – Полтава : Сімон, 2021. – С. 51–52.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ВІЙНИ

О.І. Панасенко, завідувач кафедри природничих дисциплін для іноземних студентів та токсикологічної хімії, д. фарм. н., професор, А.С. Гоцуля, доцент кафедри природничих дисциплін для іноземних студентів та токсикологічної хімії, д. фарм. н., доцент

Ключові слова: освіта, війна, освітні платформи.

Вступ. Викладання та освітній процес в умовах війни можуть мати багато перепон комплексного характеру. Це перед усім знищення будівель закладів освіти, евакуація професорсько-викладацького колективу та студентів, вимушені переривання освітнього процесу, відсутність доступу до необхідних ресурсів. Однак, незважаючи на ці труднощі, важливо забезпечити продовження освітнього процесу в умовах війни. Освіта є ключовим фактором в забезпеченні майбутнього розвитку та відновлення суспільства після війни.